

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PKV VII.

Ч. 27.

ВІВТОРОК

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, MARCH 3rd, 1925.

No. 27.

VOL. VII.

Підчас експлозії динаміту в нафтовому пожарі на бразилійському острові погинуло 300 осіб

СОТКИ ІНШИХ РОБІТНИКІВ Є РАНЕНІ, З КОТРИХ БІЛЬШІСТЬ ОСТАЛИ ГЛУХИМИ.

В Ріо де Жанейро, яке лежить 10 миль від острова, вилетіли шибки в вікнах і завалився дах театру.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, Бразилія, 28. лютого. — Підчас пожару нафти на острові Кажу експлуатувало сьогодні 3,000 скриньок динаміту і побороюють, що зістало убитих 300 осіб.

Сотки інших є ранені; багато померло з переляку, а більшість ранених стали глухими. Всі убиті й ранені є бразилійськими робітниками або фермерами, які гасили вогонь.

Нафта належала до "Атлетік Ріфайнінг Ко."

Вогонь розпочався вчора ввечері на нафтовому човні й поширився на тенки. Вибух настиг ввечері.

Зразу чути було серію легких експлозій, як тріскали тенки, а опісля наступив страшний вибух, який потряс островом на кілька миль довкруги.

Між п'ятою і семою годиною було на острові 50 експлозій.

Дах на театрі Фенікс в цьому місті заломався, а доми в околиці острова повалилися від сильного вибуху. В Ріо де Жанейро повилетіли в вікнах шибки, хоч це місто лежить 10 миль від острова.

НАЙВИЩИЙ СУД КАНАДИ ПРИВЕРНУВ КРОВС НЕСТ ПЕС ОПЛАТИ.

Рішення суду відноситься лише до тих ліній сніпярської залізниці, які існували в 1897 році, коли ухвалено Кровс Нест Пес ект.

ОТТАВА, 28. лютого. — Найвищий суд Канади видав своє рішення, в справі залізничних оплат, що обов'язують на підставі Кровс Нест Пес аргументу.

Залізнична комісія скасувала плату за оплати і західні провінції внесли були проти цього апеля до найвищого суду.

Своїм рішенням найвищий суд привертає оплати на підставі Кровс Нест Пес аргументу, але лише на тих лініях сніпярської залізниці, які існували в 1897 році, коли ухвалений був Кровс Нест Пес ект.

В той час сніпярська залізниця мала всього 7,300 миль дороги. Нині вона має більше як 14,000 миль дороги і після рішення найвищого суду виходить, що оплати на підставі Кровс Нест Пес ект не будуть всюди привернені.

Ці оплати існували також і на канадійській національній залізниці, а на підставі теперішнього судового рішення вони не будуть привернені на тій залізниці.

ЕКСПРЕМ'ЄР ВОРЕН КАЖЕ, ЩО Б.Є.С.К. ВИЗИСКУЄ РОБІТНИКІВ.

Брітіш Емпаер Стіл Корпорейшен не додержує умов заключеного з правительством контракту.

СТ. ДЖАНґС, Ньюфаундленд, 28. лютого. — Промовляючи в парламенті Ньюфаундленду, бувший прем'єр В. Р. Ворен загадав в своїй промові про Брітіш Емпаер Стіл Корпорейшен. Між іншим він сказав:

"Відносини між правительством і Брітіш Емпаер Стіл Корпорейшен є напружені від кількох років. Я уважаю, що майнери є виванскувані корпорацією і треба сильної руки, щоб змінити положення в такому напрямку, аби праця на Бел Айленді велася вдоволяючо і з зиском для країни, майнера самої компанії".

Дальше Ворен закинув Брітіш Емпаер Стіл Корпорейшен, що вона не виповняє точок заключеного з правительством контракту. Вона завжди кусає більше, як може з'єсти, і потім, бачучи, що не може виповнити контракту, всіма способами його обхрдить.

Міністер справедливости Гіґінс сказав на potwierдження повного, що президент Брітіш Емпаер Стіл Корпорейшен Волдвіл виразно заявив йому недавно в Монреалі, що його компанія ніколи не має наміру виповняти певних уступів контракту.

ПОВСТАННЯ ІНДІЯНІВ В ПАНАМІ.

БАЛЬБОА, Зона Канаду, 28. лютого. — На місці індіанських заворушень в Сан Блас прибули американські і панамські війська. Урядових відомостей ще не одержано, однак наслідують звідомлення про масакри цілих сіл.

Кажуть, що індіанці збурили п'ять сіл за те, що панамські власті жорстоко з ними поведилися. Десятки поселенців в індіанській країні мають бути убиті або тяжко ранені.

(Зона Канаду лежить в центральній Америці, де є прокопаній славний Панамський Канал, і знаходиться під правлінням Злучених Держав.)

ЗВІТ БРИТІЙСЬКОЇ ТРЕЙД-ЮНІЙНОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ ПРО РАД. РЕСПУБЛІКИ.

ЛОНДОН, 25. лютого. — Газета "Дейлі Телеграф" друкує уривки з офіційного звіту делегації британських трейд-юній, що їздила до Радянського Союзу й около два місяці розслідувала тамтешнє положення.

Делегація була присутна на вправах червоної кінноти і на велике враження викликали "операції перших дисциплінованих зброєних сил, утворених і уживаних для охорони установ робітничої класи".

Що би англійські націоналісти не казали, говориться в звіті, підготування Червоної армії є необхідне для Радянського Союзу.

Делегація кажує на культурний розвиток червоноармійців, яким вони сильно відрізняються від складу всіх інших армій. Відносно взиниць звіт делегації говорить:

"Ми тільки можемо висловити надію, щоб в нашій власній країні користувалися таким самим комфортом, людним відношенням і ріжними можливостями, як засуджені в Радянському Союзі".

Відносно поціловок про "терор" звіт заявляє, що це брехня, очевидна кожному нормальному чоловікові.

В звіті вказується також на повну рівноправність жінок і мушун.

Дальше в звіті сказано: "Радянська Росія — надія ро-

бітників цілого світа. Правительство, утворене волею робітників, не тільки ліпше зі всіх, які існували в Росії, але також одинокє правительството з існуючих нині, яке успішно вирішує проблеми, з котрими старі європейські правительства не в силі справитися.

"Положення робітника скоро поліпшуеться. Йому загарантовано мінімум прожитку. Крім того він користується многими привілеями, котрих не має робітник в інших країнах: він дістає дешеві продукти, помешкання й ин. не державний рахунок.

"Народний комісар одержує 100 рублів на місяць і як інші робітники, користується ріжними привілеями безплатно".

КОАЛІЦІЙНОМУ УРЯДОВІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ЗАГРОЖУЄ КРИЗА.

Словацькі католицькі єпископи видали "пастирський лист", в якому проповідували незалежність Словаччини.

ПРАГА, Чехословаччина, 28. лютого. — Коаліційному правительству грозить криза, яку може спричинити "пастирський лист", виданий словацькими єпископами відносно інтерпретації соціалізму про відділення церкви від держави.

Конференція католицьких партійних лідерів ухвалила резолюцію, в якій заявляє, що конституційні свободи не є наражені на небезпеченство "пастирським листом" та що католицька партія ніколи не дозволить, щоб автори листа були покарані.

Вибрано спеціальну комісію, яка має вести дальші переговори з іншими партіями коаліції.

Спеціальні депеші з Праги на початку січня доносили, що чеська преса рішучо домагалася, щоб судити словацьких єпископів за те, що вони старалися перетягнути цілу Словаччину, яка є 95 проц. католицькою, до революційної(?) партії, що проповідувала незалежність або що найменше подну автономію Словаччини.

НІМЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАДЕРЖАННЯ ФРАНЦУЗІВ В СААРІ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. лютого. — Німецьке правительството вислало до генерального секретаря Ліги Націй нову ноту, в якій протестує проти задержування французького війська в Саарській долині.

В своїй ноті Німеччина каже: "Німецьке правительството не може дозволити, щоб розв'язку так важного питання відкладано з року на рік".

Дальше в ноті сказано, що "німецьке правительството має право домагатися, щоб точки (мирового) договору були виповнені, та що стан річей, суперечний договорів, не може продовжуватися в безконечність".

КАЖУТЬ, ЩО В НІМЕЧЧИНІ Є ФАБРИКИ ДЛЯ ВИРОБУ АРМАТ.

ПАРИЖ, 28. лютого. — Між-аліантська контрольна комісія, яка розслідувала роззброєння Німеччини, виготовила звіт, в якому між іншим каже, що в Німеччині є фабрики для виробу армат та інших воєнних матеріалів.

Комісія каже, що ці фабрики виробляють тепер рури і португінні лише роскинути пару стій, а ці самі машини можуть виробляти армати.

Звіт комісії є дипломатично утайованою аліантських правительств. Німеччина домагається, щоб він був опублікований в цілості. Та рада амбасадорів рішила, щоб звіту не публікувати.

Звіт комісії/закидає також Німеччині, що вона вправляє рекрутів і добровольців державної поліції на офіцирів армії.

\$77,000,000 НА РОЗДУШНУ ФЛЬОТУ АНГЛІ.

ЛОНДОН, 28. лютого. — На домагання сер Семюела Гора, британського воздушного міністра, парламент ухвалив 77 мільйонів доларів на воздушну флоту в 1925 році.

В своїй промові Гор заявив, що воздушна сила мусить бути контрольована, бо в противному випадку вона буде загрозувати колись цивілізації.

БЕЛЬГІЯ ПОЗИЧИТЬ В АМЕРИЦІ \$50,000,000.

БРУКСЕЛІ, Бельгія, 28. лютого. — Палата посів одобріла план позички 50 мільйонів доларів в Злучених Державах. Рішення було одоголосне.

Половина тої суми буде призначена на відбудову знищених війною округів. Друга половина буде розділена між Національний Банк Бельгії і Конго. Гроші для Конго будуть видані на машинерію.

СТАН ЗДОРОВ'Я СУН ЯТ СЕНА ПОГІРШАЄТЬСЯ.

З Пекіну доносять, що здоров'я Сун Ят Сена, який знаходиться там в шпиталі па перебуттю операції на раку, стає слабшим з кожним днем.

МІНІСТЕР ПРАЦІ ОТРИМАВ ЗВІТ КЕМПБЕЛА.

ОТТАВА, 25. лютого. — Міністер праці Мордок отримав звіт вінніпегського адвоката Кемпбела, який розсліджував змову торговців вуглям у Вінніпегу та інших містах західної Канади.

БЕРЛІН, 24. лютого. — Тут довідаюся з достовірного жерела, що Німеччина і Радянський Союз будуть в числі держав, запрошених на вашінгтонську конференцію в справі роззброєння.

ДЕЙВІДСОН ЗРЕЗИГНУВАВ.

Алдермен Ф. Г. Дейвїдсон в міській раді у Вінніпегу зрезигнував з голови допомогатого комітету безробітних. Як причину резигнації він подав те, що робітничі алдермени ніби-то його дуже критикували.

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ УТВОРЕННЯ СОЮЗА З ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ.

Союз мав би на цілі не допустити до об'єднання між Німеччиною і Радянським Союзом та Японією.

ПАРИЖ, 28. лютого. — Британське правительството пропонує утворити почвірний союз, до котрого входили би Велика Британія, Франція, Бельгія і Німеччина.

Таку пропозицію переслав вже британський амбасадор в Парижі лорд Крю французькому прем'єрові Ерію.

Цілю такого союзу є 1) забезпечити Францію від Рену і 2) відтягнути Німеччину від можливого союзу з Радянським Союзом та Японією.

Помімо невдачі Франції у-

творити надренську республіку більше як рік тому назад, тут уважають, що французьке правительството все ще надіється на утворення автономної буферної держави здвож Рену під сувереністю Німеччини, але цілюком роззброєної та контролюваної комісією Ліги Націй.

Пропонований британський план означає подищення східного кордону Німеччини і пожертвування Польщею, про що Французи попередньо не хотіли й чути.

ПОЛЬЩА ЗАНЕПОКОЄНА ПРОПОНОВАНИМ СОЮЗОМ ДЕРЖАВ.

Польський міністер закордонних справ Скішинський ляментує в соїмі, щоб Франція не покидала Польщі.

ВАРШАВА, 28. лютого. — Переговори між Францією і Великою Британією в справі заключення пакту, який забезпечував би Францію зі сторони Рену, але полишив би незабезпеченим німецький східний кордон, сильно занепокоїли польські урядові круги.

Польський міністер закордонних справ Скішинський виголосив в соїмі промову, в якій остеріг французьке правительството перед грізною небезпечкою негайної війни в Європі, якщо

Франція дезертирувала би від Переговори між Францією і Великою Британією в справі заключення пакту, який забезпечував би Францію зі сторони Рену, але полишив би незабезпеченим німецький східний кордон, сильно занепокоїли польські урядові круги.

"Всяка инша розвязка приведе до самогубства", сказав він. "Гарантійний пакт між Францією і Великою Британією наносить шкоду франко-польському союзові і є немислимий".

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ НІМЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ФРІДРІХ ЕБЕРТ.

БЕРЛІН, 28. лютого. — Сьогодні помер тут Фрїдріх Еберт, перший президент німецької республіки. Він заховував був нагло в понеділок і у вівторок мав операцію, яка, однак, його не вратувала.

Еберт був членом німецької соціал-демократичної партії і з рамени тої партії зістав вибраний президентом. По фаху він був виробником сидел.

Кілька разів серед німецької буржуазії підносилися голюси, щоб усунути "соціалістичного" президента республіки, однак Еберт задержав свій пост до самої смерти.

Він однаково сповняв служб як лідера німецької буржуазії як за правління соціалістів типу Шайдмана й Носке, так за правління коаліції соціалістів з буржуазією та самої буржуазії.

Вестакі можна сподіватся, що при виборі нового президента Німеччини німецька буржуазія не допустить, щоб вибраний був "соціаліст" бодай типу Еберта.

ПУБЛИЧНИЙ ВИСТУП АД. ГІТЛЕРА.

МІНХЕН, Баварія, 28. лютого. — В найбільшій тутешній пивній ливніці промовляв вчора Адольф Гітлер, провідник фашистів. Була це його перша публична промова від часу освобождения його з в'язниці.

Сая, де промовляв Гітлер, була ускорована царськими прапорами. Коли Гітлер увійшов до сали, оточений групою фашистів в брунатних сорочках, зібрані привітали його окликами: "Гох!" (Рівнозначне з українським: Слава!)

МОНАРХІСТ ПРЕЗИДЕНТОМ ФІНЛЯНДІ.

ГЕЛЬСІНґФОРС, Фінляндія, 20. лютого. — Президентом Фінляндії зістав вибраний Л. Реландер, кандидат правих аграріїв. Він є прихильником монархістичного ладу.